

Program Wychowawczo-Profilaktyczny
Szkoły Podstawowej
im. Jana Pawła II
w Lubatowej

Preambuła

Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest zbiorem działań, które mają za zadanie wspomagać i kształtować prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Ich celem jest zapobieganie pojawieniu się i rozwojowi danego niekorzystnego zjawiska w konkretnej sytuacji i grupie społecznej, jak też promowanie alternatywnych, pozytywnych zjawisk, form spędzania czasu w stosunku do tych, które usiłuje się wyeliminować.

W społeczności szkolnej należy wyróżnić wiele symptomów, które mogą wskazywać na istnienie problemów. Do najpoważniejszych, ale zarazem najłatwiej zauważalnych wskaźników występujących wśród uczniów należą:

- występowanie agresji słownej i fizycznej, mobbingu,
- problemy w nauce, brak motywacji do przyswajania nowej wiedzy, niskie potrzeby i aspiracje edukacyjne,
- opuszczanie godzin lekcyjnych oraz spóźnienia na zajęcia lekcyjne,
- kłopoty w samodyscyplinie i czynnościach samoobsługowych,
- dzieci z deficytami rozwojowymi,
- uczniowie z problemami rodzinnymi (tj. alkoholizm, zażywanie niedozwolonych substancji, hazard, bezrobocie, bieda) oraz funkcjonujący w rodzinach zaburzony (tj. rodziny niepełne, rodziny rozbite, eurosieroctwo, sieroctwo, trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, przemoc w rodzinie).

Zadaniem szkoły jest prowadzenie ciągłej ewaluacji wskazanych zjawisk poprzez gromadzenie i przetrzymywanie dokumentacji badawczej, wywiadów wychowawczych oraz informacji na temat warunków społecznych i materialnych danej rodziny.

Zdajemy sobie również sprawę, że poza już wskazanymi czynnikami indywidualnymi i społecznymi na jakość życia oraz sukces edukacyjny szkoły mają wpływ poszczególne czynniki ryzyka tj.:

- kryzys autorytetów,
- dostępność środków psychoaktywnych,
- moda na spożywanie substancji zabronionych – narkotyki, dopalacze, leki, alkohol, nikotyna, itp.,
- brak wiedzy na temat szkodliwości zażywania substancji zakazanych oraz skutków ich przyjmowania,
- brak właściwych wzorców rodzinnych,
- naciski środowiska rówieśniczego na zachowania społecznie nieakceptowane,
- konflikty rówieśnicze i środowisko, w którym zaburzone jest poczucie bezpieczeństwa,
- brak wsparcia, zainteresowania w rodzinie lub istnienie niewłaściwych wzorców rodzinnych,
- niekontrolowane przyswajanie wzorców czerpanych z mediów tj. telewizja, Internet,
- stres i niepowodzenia edukacyjne, presja środowiska,
- brak zdolności do kompensowania stresu,
- brak nawyku aktywnego odpoczynku,
- zbyt duże obciążenie obowiązkami edukacyjnymi – mnogość „obowiązkowych” zajęć fakultatywnych,
- nieprzestrzeganie norm dotyczących higieny pracy i higieny osobistej, itp.

Celem prowadzonych działań wychowawczo-profilaktycznych jest dostarczenie narzędzi, które wzmocnią poczynania szkoły, a w konsekwencji doprowadzą do osiągnięcia sukcesu na wybranym polu. Z tego powodu przedstawione działania zgodne są ze standardami kompetencji w procesie kształcenia w zakresie zdrowia publicznego, które zostały określone w 1999 roku przez Międzynarodową Organizację Zdrowia (WHO). Zapis informuje, że jednym z celów działalności jest praca ze społecznością i dla społeczności. W przypadku społeczności szkolnej należy do niej zaliczyć wszystkie jednostki, które mają swój wkład w procesie edukacyjnym tj. uczniowie, nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły, pozostali pracownicy szkolni, rodzice oraz organizacje lokalne. Wszystkie wymienione jednostki stanowią niezastąpione ogniwo w procesie edukacyjnym i z tego powodu zostały wcielone w działania prewencyjne w szkole.

Program opiera się na następujących aktach prawnych:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2017 poz. 356) reguluje działania wychowawczo-profilaktyczne jakie powinny zostać spełnione przez każdą placówkę szkolną. Proponowane przez nas rozwiązania odwołują się do opisanej tam podstawy programowej oraz celów wychowawczych.

Istotne wymagania nałożone na szkołę a wynikające z w/w Rozporządzenia:

- Informują, że każdemu uczniowi powinno proponować się zindywidualizowane wspomaganie rozwoju, czyli takie które jest dostosowane do jego potrzeb i możliwości. Niezależnie czego dotyczą trudności, z którymi spotyka się uczeń (np. trudności w nauce, posiadanie niepełnosprawności fizycznej czy intelektualnej w stopniu lekkim) zajęcia powinny zostać dostosowane specjalnie do jego zdolności psychofizycznych oraz tempa uczenia się.
- Innym zakresem odpowiedzialności powierzonym szkole jest prowadzenie działań z zakresu doradztwa zawodowego, które przygotowują uczniów do wyboru zgodnego z ich możliwościami i aspiracjami kierunku kształcenia i przyszłego zawodu.
- W nowej podstawie programowej edukacja zdrowotna odgrywa znaczącą rolę. Kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, dbanie o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych osób, budowanie prawidłowych nawyków żywieniowych oraz postaw do aktywności fizycznej powinno stać się częścią profilaktyki.
- Nowa podstawa programowa kładzie duży nacisk na rozwijanie postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Celem placówek szkolnych jest rozbudzanie i wzmacnianie tożsamości narodowej poprzez przybliżanie historii, tradycji lokalnych i narodowych oraz zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w codziennym życiu społeczności lokalnej i środowisku szkolnym.

Działania, mają na celu ułatwienie uczniom nabywania umiejętności życia w społeczeństwie, dążą do socjalizacji jednostki. W związku z tym ich celem jest usprawnienie komunikacji, współpracy w grupie (również w środowiskach wirtualnych), ale również pozwalają na rozwijanie zdolności indywidualnej oraz zespołowej pracy czy organizacji i zarządzanie zespołami. Dzięki takiej różnorodności zajęć młodzi ludzie poza zdolnościami socjalizacyjnymi rozwijają również swoją kreatywność oraz przedsiębiorczość, co pozwala na wprowadzanie bardziej innowacyjnych rozwiązań w trakcie kształcenia młodych ludzi, które odpowiednie są do poziomu ich aktualnego rozwoju.

Bardziej innowacyjne działania zakładające pracę projektową uczniów, umożliwiają im większą ekspresję ich kreatywności oraz mają wpływ na zwiększenie samodzielności i odpowiedzialności wszystkich uczestników procesu, dzięki czemu będą mogli sami wpływać na kształtowanie procesu uczenia. Kierowanie własnym rozwojem zakłada zarówno pracę indywidualną jak i pracę grupową w zespole klasowym. Dzięki temu uczniowie mają możliwość odkrywania siebie i rozwijania zdolności socjalizacyjnych, w tym zdolność do komunikowania się, skutecznego przekazywania własnych myśli, słuchania, a nie jedynie słyszenia swoich rozmówców, efektywnego rozwiązywania sytuacji konfliktowych oraz radzenie sobie w sytuacjach trudnych. Metoda pracy projektowej, która może mieć charakter pracy indywidualnej lub zespołowej, pozwala nauczycielom na łączenie kilku zagadnień, a nawet przedmiotów szkolnych w jeden projekt. Dzięki takiemu rozwiązaniu praca uczniów będzie miała bardziej kompleksowy charakter, gdyż wymaga spojrzenia na dane zagadnienie pod wieloma aspektami. Nad pracą projektową ucznia bądź grupy uczniów czuwają z góry przypisani nauczyciele, a sam czas jego działania jest nieograniczony. Ponadto cele edukacyjne opisane w nowej podstawie programowej zakładają, że w szkole podstawowej będzie kładło się duży nacisk na integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny oraz moralny uczniów. Dzięki odkrywaniu przez dziecko własnych możliwości oraz gromadzenie własnych doświadczeń następuje proces jego wychowania. Młody człowiek podejmując się działania zawsze może liczyć na wsparcie swojego nauczyciela. Nauka będzie prowadzona poprzez wykonywanie prostych czynności, ciągłą praktykę oraz

podejmowanie intelektualnych wyzwań. W efekcie takiego wsparcia oraz zaspakajania swoich naturalnych potrzeb rozwojowych dziecko osiąga dojrzałość do podejmowania nauki na następujących po sobie etapach edukacyjnych.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest podzielony na następujące części:

1. Budowanie pewności siebie i kształtowanie zaradności życiowej,
2. Budowanie świadomości i przynależności narodowej,
3. Przemoc i agresja rówieśnicza w szkole,
4. Współpraca z rodzicami,
5. Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży,
6. Samobójstwa i zachowania autoagresywne,
7. Trudności w nauce oraz sposoby motywowania do pracy,
8. Wychowanie do wartości,
9. Zdrowy tryb życia,
10. Społeczność szkolna – bezpieczeństwo w społeczności szkolnej i trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych,
11. Nienaruszalność cielesna i przeciwdziałanie wykorzystaniu dzieci,
12. Cyberprzemoc,
13. Środki psychoaktywne,
14. Prawidłowe relacje rodzinne, a rozbite rodziny, eurosieroctwo, przemoc w rodzinie.

Proponowane działania mają charakter wychowawczy i profilaktyczny. W celu lepszego przybliżenia i rozróżnienia tych działań opisujemy je poniżej:

Działalność wychowawcza – ma na celu kształtowanie osobowości młodego człowieka, jego postaw, zachowań oraz cech niezbędnych w życiu społecznym. Naszym celem jest przygotowanie ucznia dosamodzielnego, poprawnego nawiązywania stosunków międzyludzkich, kształtowania długoterminowych relacji z innymi ludźmi, zachowania etycznego, moralnego i akceptowanego przez społeczność, w której żyje. Ważna jest świadomość oraz istnienie głębokich, skłaniających do refleksji wartości młodego człowieka.

Działalność wychowawcza polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności, pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność profilaktyczna – celem profilaktyki jest podjęcie szybkich i skutecznych działań przywracających zdrowie, ma ona również na celu hamowanie postępu i niwelowanie pojawiających się powikłań już istniejącej choroby. Działania profilaktyczne pozwalają stworzyć odpowiedni wzór zachowań społecznych, które przyczyniają się do obniżenia prawdopodobieństwa pojawienia się danego zjawiska. Naszym zadaniem jest dostarczanie silnych pozytywnych wzorców i przeżyć, wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, rozwijanie posiadanych przez nich zdolności oraz wspieranie ambitnych postaw.

Działania szkoły powinny obejmować trzy poziomy profilaktyki:

1. profilaktyka uniwersalna – pierwszy poziom – skierowana do wszystkich uczniów i nauczycieli. Jej celem jest budowanie zdrowych i trwałych relacji w obrębie szkolnej społeczności, m.in. poprzez szkolenie nauczycieli i innych pracowników w zakresie pedagogiczno-wychowawczym, ustalenie określonych zasad postępowania, niezgodę na przemoc, dbanie o dobre relacje, wzmacnianie odporności uczniów (np. poprzez warsztaty radzenia sobie ze stresem) i podnoszenie ich samooceny czy wyraźne wskazanie osoby, do której można udać się po pomoc;
2. profilaktyka selektywna – drugi poziom – działania skupione są na osobach z grupy zwiększonego ryzyka (np. uczniach z problemami zdrowotnymi, behawioralnymi, ekonomicznymi, rodzinnymi, z trudnościami w nauce). Zadaniem szkoły i pracowników jest określenie potrzeb i trudności uczniów z grupy ryzyka oraz wsparciu ich w przezwyciężeniu trudności, m.in. poprzez działania włączające ich do grupy rówieśniczej czy pomagające w nauce. Ważnym czynnikiem jest włączenie rodziców uczniów do pracy oraz wspólne rozwiązywanie napotykaných trudności;
3. profilaktyka wskazująca – trzeci poziom – działania skupiają się na osobach z grupy wysokiego ryzyka. Profilaktyka wskazująca zawiera w swoich działaniach również te wynikające z działań drugiego poziomu. Pracownicy szkoły powinni bardzo dyskretnie i nieustannie obserwować ucznia, zapewnić mu opiekę szkolnego specjalisty oraz współpracować z rodzicami w zakresie zapewnienia mu stałej specjalistycznej opieki.

Część I

Budowanie pewności siebie i kształtowanie zaradności życiowej

Cele ogólne:

1. Budowanie świadomości samego siebie i realnych aspiracji życiowych:
2. Budowanie pewności siebie:
3. Budowanie zaradności życiowej:

Cele szczegółowe:

- tworzenie pozytywnej i bezpiecznej atmosfery w klasie i szkole,
- uczenie asertywności,
- zaznajamianie uczniów z pojęciem tolerancji,
- uczenie podejmowania właściwych decyzji,
- uczenie sposobów radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, stresowymi,
- wskazywanie pozytywnych wzorców zachowań,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- poznawanie swoich predyspozycji oraz ich rozwijanie,
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- rozumienie znaczenia i roli ubioru (odpowiedniego do okazji i miejsca),
- poszerzanie horyzontów, uświadamianie mnogości ścieżek życiowych,
- poszerzanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania,
- uświadamianie zagadnienia pewności siebie,
- techniki budowania pewności siebie,
- odkrywanie własnej osobowości,

- rozwijanie zainteresowań,
- odnajdywanie swoich mocnych stron.
- organizacja warsztatów,
- angażowanie uczniów w organizację wydarzeń, imprez
- organizacja wyjazdów, wycieczek, „zielonych szkół”.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Zajęcia integracyjne.	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia indywidualne i grupowe, - ćwiczenia integrujące klasy uczniowskie, - ćwiczenia aktywizujące. 	<ul style="list-style-type: none"> -wychowawcy klas, w szczególności klas I, IV i VII -pedagog szkolny; 	Cały rok	Uczniowie
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia integracyjne dla klas pierwszych na początku roku szkolnego (w zależności od zaistniałej potrzeby zajęcia można przeprowadzać również dla uczniów innych poziomów klas np. duża liczba nowych uczniów, bądź roszada uczniów w szkole, niepokojące dezintegracja uczniów w klasie, brak „zgrania”); • tworzenie pozytywnej i bezpiecznej atmosfery w klasie i szkole; • wspólne wyjścia poza teren szkoły – zajęcia mogą łączyć kilka różnych celów np. integrowanie uczniów wraz z rozwijaniem w nich zdolności odczuwania i interpretowania sztuki (wyjście do teatru), czy uczenia poszanowania i zrozumienia natury (wyjście do lasu) oraz historii swojej okolicy (przejście szlakiem pomników postawionych w najbliższej okolicy); • „Poznaj mnie” – zajęcia podczas, których uczniowie dzielą się własnymi pasjami, zainteresowaniami ze swoimi rówieśnikami. 				
1. Praca nad adekwatnym poczuciem własnej wartości. 2. Nauka radzenia sobie ze stresem. 3. Umiejętne rozwiązywanie konfliktów i reagowanie w sytuacjach trudnych.	<ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia indywidualne i grupowe, - zajęcia wychowania fizycznego, - zajęcia warsztatowe, - mini wykłady, - e-lekcje. 	<ul style="list-style-type: none"> -opiekunowie SU -wychowawcy klas -pedagog -nauczyciele wychowania fizycznego 	Cały rok 16 listopad Międzynarodowy Dzień Tolerancji	Uczniowie
<p>Działania:</p> <p>Organizacja szeregu zajęć wzmacniających poczucie wartości, rozwijających umiejętności odkrywania własnych zdolności;</p> <p>Przykłady dla wychowawców:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Akceptuję siebie” zajęcia, których celem jest samopoznanie, budowanie własnej wartości i akceptacja własnego ciała. Tematyka realizowana na lekcjach wychowania fizycznego, nauczyciel prowadzi 				

	<p>zajęcia pozwalające uświadomić uczniom posiadane przez nich zdolności fizyczne oraz zaznajamia ich z predyspozycjami ich ciała;</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Między nami kobietkami” – zajęcia dla dziewcząt klas VI z prelegentem panią Barbarą Zapałą o tematyce dojrzewania; • „Asertywność – sposób na życie” nauka asertywnego zachowania się, trening przeprowadzony przez psychologa PP-P; • „Czy rozumiesz co do Ciebie mówię” – zajęcia mające kształtować umiejętności komunikacji werbalnej i niewerbalnej; • „Zrozum mnie” – zajęcia mające uświadomić uczniom czym jest tolerancja, kiedy należy mówić o zachowaniach nietolerancyjnych oraz dlaczego warto akceptować inność; • Obchody Międzynarodowego Dnia Tolerancji (16 listopada); • „Jak dużo wiemy o sobie” zajęcia edukacyjno-wychowawcze mające na celu pielęgnację wzajemnych relacji rodzic, członek rodziny – dziecko; • „Myśl pozytywnie” – jak radzić sobie ze stresem; • „Oswoić stres” uświadomienie młodzieży czym jest stres, wytłumaczenie jego genetyki oraz skutków, które ze sobą niesie. 			
<p>1. Kształtowanie postawy życiowej w społeczeństwie lokalnym.</p> <p>2. Poznanie siebie oraz skupienie się na odkrywaniu własnych zdolności oraz aspiracji życiowych.</p>	<p>- ćwiczenia indywidualne i grupowe,</p> <p>- przedstawienia, prezentacje, wystąpienia, itp.,</p> <p>- e-lekcje,</p> <p>- lekcje wychowawcze,</p> <p>- praca projektowa.</p>	<p>-doradca zawodowy,</p> <p>-wychowawcy klas I-III,</p> <p>-nauczyciele</p>	<p>październik</p> <p>marzec</p> <p>Według potrzeb</p>	<p>Uczniowie</p>
<p>3. Budowanie zaradności życiowej.</p> <p>4. Nauka samodzielnego podejmowania aktywności/ inicjatywy.</p>	<p>Działania</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja „Tygodnia z savoir vivre” – nauka zasad dobrego wychowania; • „Spotkanie z praktyką” – zaproszenie do szkoły przedstawicieli wybranych zawodów, przedsiębiorców aby uczniowie mieli sposobność spotkać się z nimi, wysłuchać ich opowieści o standardowym dniu w pracy, zaletach i wadach takiego zawodu oraz co należy zrobić, aby w przyszłości samemu zajmować się taką profesją; • „Jaki jestem?” - działania psycho-edukacyjne w kierunku doradztwa zawodowego (słabe i mocne strony uczniów, ich aktualne predyspozycje zawodowe, aspiracje i możliwości); • organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dających uczniom możliwość realizowania ich zainteresowań i pasji. Zachęcanie uczniów do czynnego udziału w proponowanych zajęciach dodatkowych oraz samodzielnego proponowania takich zajęć; • promowanie organizacji oraz instytucji działających na terenie szkoły oraz w jej obrębie (Zuchy, ZHP, organizacje sportowe/działające na rzecz ochrony zieleni/zabytków/przyrody, kluby czytelnicze, młodzieżowe), które bezpośrednio wpływają na działalność szkoły (np. praca w samorządzie uczniowskim). 			

1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników szkoły i rodziców. 2. Prowadzenie ewaluacji.	- szkolenia, kursy, treningi, warsztaty, - książki, materiały szkoleniowe, ulotki, - badania ankietowe.	- dyrektor, - nauczyciele, - rodzice.	Cały rok szkolny;	Nauczyciele i wychowawcy; Rodzice.
Działania: <ul style="list-style-type: none"> • pedagogizacja nauczycieli i rodziców na temat prawidłowych relacji interpersonalnych; • ewaluacja wybranych obszarów, identyfikacja problemów badawczych, wyciąganie wniosków do dalszej działań wychowawczo-profilaktycznych - według potrzeb i harmonogramów pracy szkoły; • wykorzystanie wyników badań w ewaluacji pracy szkoły. 				

Część II

Budowanie świadomości i przynależności narodowej

Cele:

- kształtowanie świadomości obywatelskiej,
- kształtowanie patriotyzmu lokalnego,
- rozwijanie postaw prospołecznych oraz dbanie o wspólne dobro,
- pielęgnowanie postaw patriotycznych,
- zachęcanie do aktywnego udziału w życiu rodzinnym, społeczności szkolnej, lokalnej i państwowej, akcji charytatywnych, wolontariatu,
- dbałość o używanie poprawnej polszczyzny,
- wykazywanie szacunku do symboli narodowych i lokalnych tj. hymn kraju, godło, flaga oraz dbanie o krzewienie innych symboli, wartości i tradycji narodowych,
- pielęgnowanie tradycji narodowych,
- uczenie wykazywania właściwej postawy podczas obchodów państwowych i szkolnych,
- poszerzanie wiedzy o historii miasta, regionu, jego kulturze i sztuce itp.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Uświadamianie istoty przynależności do narodu.	<ul style="list-style-type: none"> - debata, - godzina wychowawcza, - broszury informacyjne, - plakaty. 	<ul style="list-style-type: none"> - wychowawcy klas, - nauczyciele historii i WOS -u - samorząd uczniowski 	Cały rok szkolny	Uczniowie
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział i organizacja konkursów o tematyce patriotycznej - poznawanie podstaw wartości obywatelskich; • kultywowanie tradycji patriotycznych poprzez udział Pocztu Sztandarowego w wydarzeniach szkolnych, państwowych i religijnych; • udział w corocznym Zjeździe Rodzin Szkół im św. Jana Pawła II w Częstochowie; • „Ja wśród innych” – zajęcia mające na celu uświadomienie swojej przynależności narodowej. Podczas zajęć uczniowie dyskutują nad tym co cenią w swoim narodzie i Polakach. Młodzi ludzie wskazują pozytywne cechy, które wyróżniają nas na tle innych narodów i powodują, że powinniśmy czuć się dumni z faktu bycia Polakami (lekcje języka polskiego, historii i lekcje wychowawcze); • „Polska biało-czerwona” – apele poświęcone wydarzeniom historycznym, symbolom narodowym, ich historii i znaczeniu, rozwijanie szacunku. • „Poprawna polszczyzna” – debata, konkurs na temat stosowania poprawnej polszczyzny oraz używania zapożyczeń z innych języków obcych, • propozycje tematów do debat dla wychowawców: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kim jest współczesny patriota i jak zmienił się obraz postrzegania patriotyzmu na przestrzeni lat?, ○ Polskie symbole narodowe – aktualne czy przestarzałe, jak powinno się do nich odnosić, ○ Polska naszą Ojczyzną – za co cenimy nasz kraj i Polaków, ○ Miejsce Polski w Europie i Unii Europejskiej. 				

<p>1. Budowanie więzi kulturowo-etnicznej.</p> <p>2. Promowanie społeczności lokalnej.</p>	<p>- wykłady, warsztaty, - tworzenie filmików, - sesja plakatowa, - publikacje.</p>	<p>- wychowawcy klas, - zuchy, harcerze, - nauczyciele</p>		<p>Uczniowie</p>
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • angażowanie uczniów, rodziców i nauczycieli w pracę nad kolejnymi Księgami Jubileuszowymi wsi Lubatowa; • obchodzenie w szkole: <ul style="list-style-type: none"> ○ wieczoru andrzejkowego, ○ balu maskowego, ○ Święta Konstytucji 3 Maja, ○ Święta Niepodległości, ○ Dnia Patrona Szkoły, ○ Dnia Edukacji Narodowej, ○ Wigilii klasowej, ○ mikołajek, ○ rocznicy śmierci Jana Pawła II, ○ innych uroczystości upamiętniających ludzi będących wzorami do naśladowania, ○ obchody 100 rocznicy urodzin – kierownika szkoły Pana Tadeusza Pikula (1 września 2018) • zachęcanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w konkursach lokalnych, wojewódzkich i krajowych z tematów związanych z poprawną polszczyzną oraz historią naszego kraju, konkursach krasomówczych i recytatorskich; • emisja polskich filmów historycznych (wyboru dokonują wychowawcy i nauczyciele); • zapoznanie uczniów z pieśniami patriotycznymi, które prezentowane są podczas akademii; • poznanie charakteru i znaczenia działalności Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego (PTTK), zachęcanie uczniów do założenia książeczek PTTK oraz czynnego podróżowania po polskich szlakach turystycznych; • promowanie przez nauczycieli aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz społeczności lokalnej, zapoznanie się uczniów z historią swojej rodziny (wywiady z dalszymi członkami rodziny, przygotowanie drzewa genealogicznego); 				

	<ul style="list-style-type: none"> • angażowanie młodych ludzi w pracę samorządu szkolnego i inne formy aktywności: koła zainteresowań, harcerstwo, stowarzyszenia, wolontariat; • rozwijanie wiedzy oraz kształtowanie postawy otwartości wobec innych kultur – obchodzenie Dnia Tolerancji. 			
1. Angażowanie rodziców i młodzieży szkolnej w pracę na rzecz szkoły.	- kontakt z nauczycielami, wychowawcami klas,	- dyrektor, - wychowawcy klas,	Cały rok szkolny	Rodzice
2. Pedagogizacja dorosłych na temat konieczności kształtowania prawidłowych postaw w młodych ludziach.	- spotkania z psychologiem / pedagogiem szkolnym.	- pedagog szkolny		
<p>Działania</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachęcenie rodziców uczniów do czynnego udziału w życiu szkoły, uczestnictwie w uroczystościach patriotycznych i szkolnych oraz wyjściach kulturalnych; • dyskusje na temat prawidłowych relacji i postaw krzewionych w rodzinie dziecka oraz udziału w uroczystościach patriotycznych, które wpływają na formowanie prawidłowej świadomości, przynależności narodowej; • zachęcanie dorosłych do udziału w organizowanych przez szkołę uroczystościach / akademiach szkolnych (o charakterze patriotycznym czy świątecznym); • edukacja dorosłych w temacie jak ważne jest, aby cała rodzina uczestniczyła w wydarzeniach krajowych i patriotycznych oraz pielęgnowała tradycje i dobre obyczaje podczas świąt (np. rozwijanie wiedzy historycznej i kulturowej uczniów, wzmacnianie więzi rodzinnej oraz budowanie przynależności narodowej i lokalnej młodych ludzi). 				

Część III

Przemoc i agresja rówieśnicza w szkole

Cele:

- minimalizowanie przyczyn agresji i przeciwdziałanie przemocy;
- wskazywanie alternatywnych i właściwych sposobów funkcjonowania;
- wypracowanie w całej społeczności szkolnej odpowiednich sposobów reagowanie w przypadku, gdy ktoś z jej członków zostanie świadkiem przemocy czy agresji wobec innej osoby;
- rozwijanie umiejętności samodzielnego radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

W celu osiągnięcia zamierzonego działania istotne jest nawiązanie współpracy pomiędzy nauczycielami a rodzicami uczniów. Współpraca powinna opierać się na:

- organizowaniu zebrań (tzn. wywiadówki, dni otwarte szkoły);
- angażowanie rodziców uczniów w życie szkoły oraz działania organizowane przez placówkę;
- udział w zajęciach prowadzonych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Policję, placówki interwencyjne oraz innych specjalistów;
- zaangażowanie społeczności szkolnej w działania ogólnopolskich kampanii społecznych;
- stałe kontrolowanie sytuacji w szkole i podejmowanie dynamicznych, konsekwentnych działań w sytuacji pojawienia się jakichkolwiek podejrzeń lub zachowań agresywnych, związanych z przemocą bądź odbiegających od ogólnie przyjętej normy, zachowań;
- prowadzeniu konsultacji indywidualnych z nauczycielem, wychowawcą.

Działalność wychowawcza

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych diagnozujących występowanie zjawiska agresji, przemocy, mobbingu wśród uczniów uczęszczających do szkoły. 2. Sporządzenie pogłębionej analizy sytuacji problemowej. 3. Wyciągnięcie wniosków oraz opracowanie działań koniecznych do prowadzenia efektywnych działań wychowawczo-profilaktycznych.	- prowadzenie badań, - -ewaluacji.	dyrektor, - pedagog szkolny;	Według potrzeb i harmonogramu.	Cała społeczność szkolna
Działania: <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, chętnych rodziców uczniów, dyrekcji szkoły, w celu zapoznania się z aktualnym poziomem zagrożenia bądź określenia natężenia występowania sytuacji problemowych, związanych z przemocą, agresją, mobbingiem wśród uczniów szkoły; • sporządzenie analizy uzyskanych wyników z badania ewaluacyjnego oraz zapoznanie z nimi całej społeczności szkolnej, wdrożenie wniosków po-ewaluacyjnych; • stałe monitorowanie przestrzegania regulaminu szkoły oraz analizowanie z przestrzeganiem, których reguł społeczność szkolna ma problem i co jest tego przyczyną; • analiza środowiska ucznia prowadzona w szczególności przez wychowawców, pedagoga oraz nauczycieli w celu monitorowania czy w środowisku szkolnym są uczniowie, którzy mogą mieć styczność ze zjawiskiem agresji, przemocy, mobbingu– stosowanie SSI. 				
1. Promowanie zachowań zgodnych ze społecznie akceptowanymi normami. 2. Wsparcie rodziców – zwiększanie ich kompetencji	- opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych, - prowadzenie wykładów o tematyce zachowań związanych z agresją i przemocą oraz wynikających z nich	- dyrektor, - pedagog szkolny	Cały rok szkolny.	Rodzice uczniów, nauczyciele i wychowawcy

wychowawczych.	konsekwencji, - podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o Statut Szkoły i Szkolny System Interwencji;			
Działania: <ul style="list-style-type: none"> • działania edukacyjne dla rodziców zwiększające ich kompetencje wychowawcze: <ul style="list-style-type: none"> ○ spotkanie z osobą specjalizującą się w temacie agresji, przemocy, mobbingu – zaznajomienie z ewentualnymi psychologicznymi konsekwencjami takich zachowań. Rodzice uzyskują wsparcie oraz informacje odnośnie tego, gdzie mogą uzyskać profesjonalną pomoc; ○ spotkanie z przedstawicielami służb mundurowych np. policji – zapoznanie z możliwymi konsekwencjami prawnymi dla sprawców zachowań agresywnych oraz zaznajomienie z prawnymi metodami reagowania w sytuacji, gdy takie zjawisko wystąpi; ○ pedagogizacja rodziców (spotkania z pedagogiem szkolnym i wychowawcami) na temat zjawiska agresji, przemocy, mobbingu, zapoznanie z dokumentami regulującymi te kwestie; • podejmowanie działań, mających na celu włączenie rodziców w podejmowanie decyzji na rzecz szkoły, zwłaszcza działań wpływających na zwiększenie bezpieczeństwa na terenie placówki np. zachęcanie rodziców dzieci do wykazywania większej inicjatywy, zaangażowania w życie szkoły i jej uczniów, opieka na dyskotekach i wycieczkach szkolnych; 				
1. Budowanie odpowiedniej postawy w świadomości dzieci i młodzieży. 2. Uczenie uczniów prawidłowych form zachowania w sytuacjach trudnych.	Zajęcia prowadzone w formie pogadank, szkoleń, warsztatów plastycznych, wprowadzenie elementu dram psychologicznych do prowadzonych ćwiczeń;	- dyrektor, - pedagog szkolny, - wychowawcy klas	Cały rok szkolny;	Wychowawcy, nauczyciele / rodzice
Działania: <ul style="list-style-type: none"> • budowanie u ucznia więzi ze szkołą, nauczycielami oraz osobami uczęszczającymi do szkoły – pozwalanie uczniom włączyć się w proces organizacji akademii, wyjść, wyjazdów; • zaznajomienie ucznia z obowiązującymi na terenie szkoły zasadami; • edukacja uczniów w poczuciu odpowiedzialności za inne istoty – wycieczki do schroniska dla zwierząt, zbiórki żywności i akcesoriów dla zwierząt, kształtowanie właściwych postaw w stosunku do zwierząt, poszanowanie mienia własnego i cudzego; • zaproszenie przedstawicieli służb mundurowych do udzielenia prelekcji uczniom i zapoznanie ich z możliwymi konsekwencjami stosowania czynów zabronionych; • zajęcia z pedagogiem szkolnym na lekcjach wychowawczych, który 				

	<p>zapozna w jaki sposób bronić się przed agresją i przemocą oraz gdzie i u kogo szukać pomocy, gdy do takiej sytuacji już dojdzie;</p> <ul style="list-style-type: none"> psycholog/ pedagog szkolny prowadzi zajęcia, których celem jest nauka uczniów mówienia o swoich potrzebach oraz rozwijanie umiejętności nazywania emocji– rozmowa o emocjach, identyfikowanie emocji u siebie i innych, zdolność ich nazywania.
--	---

Działalność profilaktyczna

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Przeciwdziałanie zjawisku agresji i przemocy rówieśniczej w szkole.	Rozmowa z uczniami, tworzenie przyjaznej, otwartej i komfortowej atmosfery			Uczniowie
2. Przygotowanie nauczycieli na ewentualne sytuacje o charakterze agresywnym na terenie szkoły.	<p>Działania</p> <ul style="list-style-type: none"> stosowanie w szkole polityki otwartych drzwi, udzielanie wsparcia – nauczyciele tworzą odpowiednią, komfortową atmosferę, aby uczniowie byli świadomi, że mogą zwrócić się do pracowników szkoły z każdym swoim problemem. opracowanie w szkole zasad działania w przypadku pojawienia się sytuacji kryzysowych, w tym związanych z pojawieniem się zachowania o charakterze agresywnym na terenie placówki szkolnej – Szkolny System Interwencji; podejmowanie profilaktycznych interwencji; jasne wyznaczenie granic i konsekwentne ich dotrzymanie; tworzenie Kodeksów Klasowych 			

Część IV

Współpraca z rodzicami

Cele:

- umocnienie współpracy pomiędzy dorosłymi opiekunami dzieci i młodzieży szkolnej;
- tworzenie środowiska wzajemnego szacunku i zrozumienia.

Mając na uwadze prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży, na terenie szkoły podejmowane są różnorodne działania wychowawczo-profilaktyczne przy współpracy z rodzicami dzieci i młodzieży.

Działania opierają się na:

- organizowaniu zebrań (tzn. wywiadówki, dni otwarte szkoły, spotkania tematyczne),
- angażowanie rodziców uczniów w życie szkoły oraz działania organizowane przez placówkę,

- udział w zajęciach prowadzonych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną oraz innych specjalistów tematu,
- stałe kontrolowanie postępów w nauce oraz reagowanie na każde dziwne zachowanie oraz odchylenie od normy,
- prowadzeniu konsultacji indywidualnych z nauczycielem, wychowawcą.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnostyka problemu – określenie jakości relacji na linii rodzice - nauczyciele/ pracownicy szkoły.	- badanie ewaluacyjne, - spotkania z rodzicami uczniów.	- dyrektor, - nauczyciele	Według potrzeb i harmonogramu	Nauczyciele, wychowawcy/ dyrekcja, opiekunowie uczniów
2. Zapoznanie nauczycieli i rodziców uczniów z aktualnym poziomem i jakością nawiązanych relacji pomiędzy nimi.	Działania <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie ankiety wśród nauczycieli, wychowawców oraz chętnych rodziców, w celu zaznajomienia się z ich opinią poziomu, jakości współpracy, zaangażowania oraz zadowolenia z nawiązywanych interakcji pomiędzy szkołą a rodzicami uczniów. 			
1. Nawiązanie dialogu nauczyciel - rodzic. 2. Uświadomienie rodzicom uczniów ich praw i obowiązków. 3. Poznanie oczekiwań rodziców względem szkoły i nauczycieli. 4. Powołanie/ usprawnienie działania Rady Rodziców i innych organów, w których pracę angażują się rodzice. 5. Wspólne rozwiązywanie sytuacji problemowych. 6. Prowadzenie	- spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym i dyrekcją, - spotkania z wychowawcami klas.	- wychowawcy,	Według potrzeb i harmonogramu	Nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja szkoły oraz rodzice
Działania: <ul style="list-style-type: none"> • informowanie rodziców uczniów, jakie mają prawa i obowiązki, jakie działania mogą podjąć, aby pomóc pracownikom szkoły w realizacji programu edukacyjnego (np. wyjścia do teatru, do kina, do muzeum z uczniami, pomoc finansowa, bądź w realizacji konkretnego wydarzenia itp.); • zachęcanie do podejmowania samodzielnych inicjatyw, angażowania się w życie placówki oraz dzielenia się pomysłami z nauczycielami bądź wychowawcami klas; • informowanie rodziców o prowadzonych działaniach – wywieszanie informacji na tablicy ogłoszeń, na stronie Internetowej, powiadamianie rodziców podczas spotkań w szkole; • współorganizowanie wydarzeń szkolnych np. imprezy szkolne, 				

<p>diagnozy środowiskowej, udzielenie wsparcia rodzinom potrzebującym.</p>	<p>wyjścia do kina/ teatru/ muzeum, Dzień Sportu, Dzień Dziecka, Dzień Patrona Szkoły – angażowanie przedstawicieli Rady Rodziców oraz pozostałych rodziców;</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia zewnętrzne i wewnętrzne na temat relacji nauczyciel - rodzic, rodzic – nauczyciel; • udzielanie wsparcia rodzinom potrzebującym w ramach procedury „Niebieska Karta”; • informowanie o możliwych formach wsparcia w miejscu zamieszkania bądź innym miejscu zasugerowanym przez osobę; • przeprowadzanie wywiadów środowiskowych – wspólne prowadzenie indywidualnych i bezpośrednich spotkań z rodzicami;
--	--

Część V

Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży

Cele:

- rozwijanie kompetencji czytelniczych, promowanie czytelnictwa i krzewienie rodzinnej kultury czytelniczej;
- organizacja licznych działań przy wsparciu rodziców;
- rozwijanie posiadanych zdolności czytelniczych.

Działalność wychowawczo-edukacyjna

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Współpraca z rodzicami uczniów w celu promowanie czytelnictwa u wychowanków oraz zdiagnozowanie przyczyn niechęci do czytania.</p>	<p>- spotkanie z psychologiem, pedagogiem szkolnym. - konkursy, wydarzenia, imprezy promujące czytelnictwo, - zajęcia w bibliotekach,</p>	<p>- bibliotekarz, - Samorząd Uczniowski, - wychowawcy, - nauczyciele - pedagog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Rodzice uczniów nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>2. Praca nad zmianą postrzegania zjawiska czytelnictwa. 3. Poszukiwanie sponsorów na zakup nowych książek.</p>	<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie rodziców prawnych z najnowszymi statystykami odnośnie poziomu czytelnictwa uczniów na wszystkich poziomach edukacji – informacja na gazetce bibliotecznej; • angażowanie rodziców dzieci do współorganizowania: konkursów 			

<p>4. Kształtowanie wysokiego poziomu rozwoju intelektualnego i wiedzy.</p> <p>5. Upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, zwiększenie frekwencji w bibliotece.</p>	<p>czytelniczych, happeningów, wyjazdów itp.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachęcenie rodziców uczniów do sponsoringu lub pomocy przy pozyskiwaniu sponsorów na zakup nowych pozycji książkowych niezbędnych szkole lub takich, które zostały wybrane przez uczniów; • promowanie wspólnego czytania (na głos) z dzieckiem; • promowanie inicjatywy głośnego czytania dzieciom przed snem; • zachęcanie rodziców do udziału w kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”; • zorganizowanie akcji „Czytaj młodszym” (dwa razy w roku); • udział w akcji „Ogólnopolskie Wybory Książek”; • zorganizowanie konkursu pięknego czytania; • udział w ogólnopolskiej akcji „Jak nie czytam, jak czytam?”; • udział w akcji „Miesiąc bibliotek w szkole”; • konkursy czytelnicze, plastyczne, rozmowy o książkach; • zadawanie prac domowych w formach projektowych, które wymagają skorzystania z zasobów bibliotecznych; • organizowanie zajęć w bibliotece zewnętrznej; • zachęcenie uczniów do przekazywania bądź wymiany nieużywanych / nieczytanych własnych pozycji książkowych, swoim kolegom i koleżankom – np. forma kiermaszu książek lub przeznaczenie półki na książki, które uczniowie chcą przekazać innej osobie; • zachęcanie uczniów do pisania własnych opowiadań, wierszy z możliwością publikacji.
---	--

Działalność profilaktyczna

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Diagnostyka problemu.</p> <p>2. Rozpoznanie uczniów z problemami dyslektycznymi.</p> <p>3. Utrzymywanie stałej współpracy z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.</p> <p>4. Praca nad poprawnością rozwoju psychomotorycznego u uczniów.</p> <p>5. Rozwijanie kompetencji czytelnicych.</p>	<p>- przeprowadzenie badania i interpretacja uzyskanych wyników,</p> <p>- spotkanie z psychologiem.</p> <p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznanie uczniów z problemami uczenia się oraz zdiagnozowanie ich przyczyn; • zapewnienie profesjonalnej pomocy (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna), wypracowanie skutecznej metody uczenia się; • zapoznanie nauczycieli ze zjawiskiem dysleksji rozwojowej; • określenie inteligencji wielorakiej uczniów (wzrokowiec, słuchowiec, kinestetyk) oraz jakie preferencje są z tym związane; • diagnozowanie problemów psychomotorycznych u uczniów placówki i zdiagnozowanie ich przyczyn – nawiązanie współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną; • organizowanie konkursu kaligrafii „Pogromcy Bazgrołów”; • przeprowadzanie okresowych badań ewaluacyjnych wśród uczniów i nauczycieli na temat dostępności biblioteki, czytelni szkolnej oraz aktualnych zasobów bibliotecznych; • praca nad poprawną techniką czytania u uczniów; • ćwiczenie umiejętności czytania ze zrozumieniem; • ćwiczenie umiejętności słuchania ze zrozumieniem; • ćwiczenie umiejętności szybkiego czytania; • zajęcia z wykorzystaniem metody biofeedback w Poradni PP; • zajęcia z logopedą. 	<p>- nauczyciel biblioteki</p> <p>- nauczyciele,</p> <p>-pedagog szkolny,</p> <p>- rodzice</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Rodzice, nauczyciele</p>

Część VI

Samobójstwa i zachowania autoagresywne

Cele:

- ochrona zdrowia i życia młodych ludzi;
- wypracowanie procedur postępowania w przypadku sytuacji kryzysowej;
- podnoszenie wiedzy i świadomości całej społeczności szkolnej (uczniów, rodziców, wszystkich pracowników szkoły) w kwestii mechanizmów powstawania i rozwijania się zachowań autodestrukcyjnych.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Natychmiastowe reagowanie w sytuacjach kryzysowych tj. samobójstwo albo próba samobójcza.	- indywidualne i grupowe spotkania z psychologiem – pomoc psychologiczna, - pogadanki.	- pedagog szkolny, - wychowawcy i nauczyciele, - psycholog	Według potrzeb	Wszyscy członkowie społeczności szkolnej
2. Opracowanie procedur na wypadek samobójstwa i próby samobójczej (SSI).	Działania: <ul style="list-style-type: none"> • Udzielenie pomocy psychologicznej – jeśli na terenie szkoły lub poza nią pojawi się przypadek samobójstwa / próby samobójczej (obojętnie czy zjawisko dotyczy ucznia, pracownika szkoły czy innej osoby, która jest znana społeczności szkolnej), szkoła zapewnia indywidualną pomoc psychologiczną dla wszystkich osób, które tego potrzebują. • opracowanie procedur na wypadek usiłowania i dokonania samobójstwa na terenie szkoły / poza nią lub przez osoby, które mają bezpośrednią styczność ze szkołą – tj. w jaki sposób informować rodziców, uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły o zdarzeniu - SSI; 			
1. Praca nad modyfikacją zachowań niewłaściwych uczniów.	- badania ewaluacyjne, - współpraca z rodzicami uczniów, - e-lekcja	- nauczyciele, - wychowawcy	Według potrzeb	Uczniowie przy wsparciu rodziców
2. Nabywanie przez uczniów nowych umiejętności społecznych.	Działania: <ul style="list-style-type: none"> • dążenie do likwidacji niewłaściwych zachowań uczniów np.: <ul style="list-style-type: none"> ○ uczenie asertywnego sposobu komunikowania się z rówieśnikami – „Asertywność – sposób na życie”, ○ rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów – „Umiem rozwiązać konflikt” ○ radzenia sobie w sytuacjach trudnych, 			

	<ul style="list-style-type: none"> ○ zwracanie uwagi rodzinie na pojawiający się problem, ○ uświadomienie rodzicom/ prawnym opiekunom o stopniu odpowiedzialności rodziny za powstawanie problemów osobowościowych i uzależnień u dziecka/ nastolatka; ○ zapewnienie pomocy psychologicznej uczniom odtrąconym przez rówieśników oraz tym, którzy „podburzają” kolegów i koleżanki do takiego zachowania, ○ pomoc w określeniu mocnych stron ucznia oraz praca nad wzmocnieniem jego wiary we własne zdolności. <ul style="list-style-type: none"> • ukierunkowanie aktywności ucznia przejawiającego agresję (powierzenie mu różnych dodatkowych prac, zadań wymagających dużego zaangażowania i wysiłku). 			
1. Pedagogizacja nauczycieli i rodziców na temat samobójstw i zachowań autoagresywnych wśród młodych ludzi.	- szkolenia zewnętrzne, -spotkania ze specjalistami,	- dyrektor, -pedagog szkolny, - wychowawcy.	Według potrzeb	Nauczyciele i wychowawcy
2. Analiza środowiska rodzinnego i szkolnego uczniów.	Działania: <ul style="list-style-type: none"> • szkolenie dla nauczycieli i rodziców na temat czynników ryzyka, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienie się prób samobójczych; • uwrażliwienie rodziców/opiekunów prawnych na konieczność utrzymywania bliskich relacji z dzieckiem oraz świadomego obserwowania ich zachowań; • analiza środowisk rodzinnych i szkolnego uczniów – wśród dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin zdeorganizowanych, dysfunkcyjnych, rozbitych, wielodzietnych; • szkolenie nauczycieli i innych pracowników szkoły z zakresu zasad bezpieczeństwa (BHP), panujących na terenie szkoły, obowiązujących regulaminów oraz zasad – według potrzeb. 			
3. Znajomość/ przypomnienie obowiązujących w szkole zasad bezpieczeństwa.				

Część VII

Trudności w nauce oraz sposoby motywowania do pracy

Cele:

- wspomaganie uczniów wykazujących problemy w nauce;
- zapewnienie równych szans w przyszłości;

Trudności w nauce:

- Budowanie wiary we własne siły i umiejętności oraz kształtowanie wytrwałości w realizacji wyznaczonych celów,
- Rozpoznawanie przyczyn trudności w nauce, klasyfikowanie ich na te wynikające z problemów rodzinnych, środowiskowych oraz wynikające z dysfunkcji rozwojowych lub z obu bądź jeszcze innych przyczyn;
- Poznawanie mnemotechnik i rozwinięcie nawyku stałego korzystania z dopasowanych do swoich potrzeb technik pamięciowych;

- Uświadomienie rodziców/ prawnych opiekunów jak powinny wyglądać warunki domowe sprzyjające efektywnemu uczeniu się.

Motywowanie do nauki:

- Kształtowanie umiejętności organizacji czasu oraz przestrzeni do pracy,
- Budowa systematyczności w nauce oraz wypracowanie metody powtórek,
- Kształtowanie umiejętności oceny własnej pracy,
- Uświadamianie rodziców o konieczności wsparcia oraz okazywaniu akceptacji dziecka,
- Informowanie rodziców w jaki sposób mają pracować ze swoim dzieckiem,
- Wskazanie poradni, w których pracują specjaliści zajmujący się daną tematyką.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnoza zjawiska - trudności w nauce oraz ich specyfika. 2. Zapoznanie uczniów i rodziców z wymaganiami edukacyjnymi z danego przedmiotu. 3. Udzielenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	- diagnoza zjawiska, - analiza uzyskanych wyników oraz dostosowanie działań profilaktycznych do indywidualnych potrzeb uczniów, - spotkania z rodzicami i stała współpraca, - spotkania ze specjalistami.	- dyrektor, - nauczyciele, - wychowawcy.	Według harmonogramu	Cała społeczność szkolna
Działania: <ul style="list-style-type: none"> • poznanie osiągnięć edukacyjnych uczniów klas I, IV i VII, poznanie trudności uczniów słabszych oraz stopniowe odkrywanie ich predyspozycji – diagnoza „Na Start”; • diagnozowanie rodzaju występujących zaburzeń, sytuacji rodzinnej uczniów przejawiających problemy w nauce (np. trudna sytuacja rodzinna, brak wsparcia ze strony rodziny, brak właściwej relacji z bliskimi osobami dorosłymi) oraz specyfiki funkcjonowania w środowisku szkolnym; • monitorowanie osiągnięć edukacyjnych uczniów; • zapoznanie uczniów przez każdego nauczyciela z wymaganiami edukacyjnymi i kryteriami oceniania z danego przedmiotu; • uczestniczenie w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych, rewalidacyjnych – dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów. • zajęcia logopedyczne dla uczniów, którzy mają problem z wystawianiem się lub ich mowa jest zaburzona, mające na celu poprawę komfortu wypowiedzania się przez dziecko; 				

<p>1. Pedagogizacja nauczycieli i rodziców na temat specyficznych trudności w nauce.</p> <p>2. Utrzymywanie stałej współpracy z rodzicami uczniów.</p>	<p>- spotkanie ze specjalistami np. z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,</p> <p>- nawiązanie współpracy z instytucjami, organizacjami, służbami pomocowymi i mundurowymi,</p>	<p>- wychowawcy, - pedagog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Nauczyciele i wychowawcy, rodzice.</p>
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie wywiadu z rodzicami dzieci w swojej klasie, w celu ustalenia, które z nich przejawiają trudności w nauce i określenia typu tych trudności; • nawiązanie współpracy z (działanie dobrane zgodnie z zaistniałą potrzebą): <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ośrodkiem Pomocy Społecznej, ▪ Sądem Rodzinnym i Nieletnich, ▪ Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, ▪ Policją, ▪ kuratorem, • utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami uczniów oraz prowadzenie systematycznej obserwacji pod kątem zaspokajania podstawowych potrzeb w rodzinie; • utrzymywanie stałego kontaktu z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, która udziela nauczycielom wsparcia przy dostosowaniu wymagań edukacyjnych wynikających z realizowanych przez nich programów i toku nauczania do indywidualnych potrzeb ucznia; • grupowe i indywidualne rozmowy pedagoga z rodzicami na temat trudności w nauce, sposobach wspierania dziecka i udzielania mu pomocy w sytuacjach jego niepowodzeń szkolnych; • wspieranie rodziców w podejmowaniu decyzji przeprowadzenia badania w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej – nauczyciele uświadamiają rodzicom, na jaką pomoc mogą liczyć oraz jakie działania zostaną im zaoferowane przez placówkę PPP tj. opinia wydana przez PPP lub inną poradnię specjalistyczną, która oceni możliwości intelektualne i zdrowotne ucznia i ułatwi wybór narzędzi, które będą wspierać edukację; • wychowawca / psycholog / pedagog szkolny wskazuje rodzicom korzyści dla dziecka płynące z posiadania opinii, orzeczenia PPP lub innej poradni specjalistycznej i przedłożenia tych dokumentów w szkole; • zapewnienie rodzicom poradnictwa u psychologa lub psychoterapeuty rodzinnego, który pomoże określić i dobrać odpowiednią metodę wychowawczą i motywacyjną dla 				

	dziecka;			
1. Kształtowanie umiejętności organizacji czasu. 2. Poznawanie mnemotechnik. 3. Budowa systematyczności. 4. Kształtowanie umiejętności oceny własnej pracy.	- e-lekcje, warsztaty, ćwiczenia, - dyskusje, - ćwiczenia aktywizujące, - materiały ćwiczeniowe, - spotkania ze specjalistami.	- nauczyciele, - wychowawcy	Cały rok szkolny	Uczniowie
Działania: <ul style="list-style-type: none"> • zaznajamianie uczniów z technikami usprawniającymi pamięć – e-lekcje „Pamięć doskonała – mnemotechniki”; • stwarzanie każdemu uczniowi możliwości odnoszenia sukcesów na miarę jego indywidualnych możliwości nie tylko w nauce, ale na różnych płaszczyznach życia społecznego, kulturalnego, w sporcie, w teatrze itp.; • różnicowanie sposobów zadań domowych oraz stosowanie różnych form sprawdzania stopnia opanowania wiadomości, dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczniów; • zachęcanie uczniów do udziału w zajęciach pozalekcyjnych oferowanych przez szkołę; • zachęcanie uczniów do udziału w wolontariatach, opowiadaniu o swoich pozalekcyjnych pasjach oraz samodzielnego organizowania wydarzeń na terenie szkoły; • stosowanie nowatorskich technik i metod nauczania; • dostosowanie przestrzeni edukacyjnej do potrzeb uczniów. 				

Część VIII

Wychowanie do wartości

Cele:

- wychowanie dzieci i młodzieży szkolnej w duchu systemu wartości pielęgnowanego przez wiele wcześniejszych pokoleń Polek i Polaków;
- krzewienie wyznawanego w danym społeczeństwie systemu wartości jest fundamentem procesu wychowania;
- ukazywanie tego co wartościowe, przybliżanie i tłumaczenie czym są i co znaczą poszczególne wartości;
- kształtowanie orientacji aksjologicznej młodych ludzi, czyli gotowość do świadomego i odpowiedzialnego wybierania wartości i odpowiadania za nie.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin	Odbiorca
---------	-------------------	----------------	--------	----------

			oraz częstotli- wość	
1. Wzbogacenie uczniowskiej wiedzy na temat wartości oraz określenie ich znaczenia w życiu codziennym.	<ul style="list-style-type: none"> - wyjścia do teatru/filharmonii/ muzeum/ itp., - zajęcia interaktywne, - przygotowanie spektaklu, prezentacji, wywiadu z wybraną osobą, itp., - e-lekcje, - godziny wychowawcze, - spotkania z psychologiem/ pedagogiem szkolnym, pracownikami PPP, doradcą zawodowym. 	<ul style="list-style-type: none"> - nauczyciele, - wychowawcy, - pedagog szkolny 	Cały rok szkolny	Ucniowie
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wdrożenie wniosków z ewaluacji diagnozujących obecny system wyznawanych przez młodych ludzi wartości; • kształtowanie postaw uczniów – podejmowanie działań mających na celu uświadomienie uczniom czym są wartości, dlaczego istotne jest ich posiadanie, jakie korzyści niosą dla nich samych; • organizacja akcji <u>Rok Wartości</u> - wybór 10 wartości, które dzieci określiły jako najbardziej dla nich istotne <ul style="list-style-type: none"> ○ we wrześniu omawiana będzie – uczciwość, ○ w październiku – mądrość, ○ w listopadzie – altruizm, ○ w grudniu – rodzina, ○ w styczniu – przyjaźń, ○ w lutym – sprawiedliwość, ○ w marcu – wykształcenie, ○ w kwietniu – miłość, ○ w maju – odpowiedzialność, ○ w czerwcu – szacunek • realizacja tematyki wpływu wartości na życie rodzinne podczas zajęć lekcyjnych i godzin wychowawczych np. zajęcia plastyczne „Ja i moja 				

rodzina” „Ja i moje rodzeństwo”, „Jakim jestem kolegą/ koleżanką”, „Szanuje siebie i innych”, „Moje autorytety”.

- udział w akcjach charytatywnych („Góra Grosza”, „Pola Nadziei”, „Zaczarowany Ołówek”, „Adopcja Serca”, „Anioły są wśród nas”).

Część IX

Zdrowy tryb życia

Cele:

- pogłębienie wiedzy na temat zachowań prozdrowotnych, których celem jest utrzymanie bądź przywrócenie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego;
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- zmniejszenie występowania zaburzenia odżywiania;
- kształtowanie odpowiedniej aktywnej postawy i dbanie o zdrowie własne, swoich bliskich i innych ludzi;
- promowanie regularnego uprawiania sportu;
- uświadamianie istnienia chorób cywilizacyjnych;
- uświadamianie problemu depresji.

Cele szczegółowe:

- wzrost świadomości na temat jedzenia i jego jakości;
- nabycie nawyków żywieniowych;
- wzrost bądź nabycie zdolności samodzielnego przygotowywania pokarmów;
- popularyzacja aktywności fizycznej wśród uczniów;
- wzrost wiedzy na temat chorób związanych ze złym odżywianiem, brakiem ruchu, czy utrzymywaniem niewłaściwej/ nieodpowiedniej higieny osobistej;
- poprawa wyników nauczania i osiągnięć uczniów;
- zmniejszenie ilości absencji dzieci na zajęciach, których genezą była chorobowa.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Propagowanie wśród uczniów zdrowego trybu życia.	- zajęcia aktywizujące, - konkursy taneczne, wokalne, sportowe,	- nauczyciele	Cały rok szkolny	Uczniowie
2. Uświadamianie uczniom jak ważne jest zdrowe odżywianie się.	- warsztaty, rajdy, - zajęcia plastyczne, - zajęcia sportowe,			
3. Świadomość znaczenia ruchu fizycznego w życiu każdego człowieka.	- dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych.			

<p>4. Zwiększenie aktywności fizycznej i wyrobienie nowych nawyków.</p>	<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie świadomości zdrowego odżywiania się i zdrowego stylu życia: <ul style="list-style-type: none"> ○ akcja „Witaminowi eksperci” – każdego tygodnia inna klasa otrzymuje miano witaminowego eksperta – lekcje przyrody; ○ konkurs „Zdrowe kolorowe dni”; ○ zajęcia z języka obcego (filmy o gotowaniu w języku obcym); ○ obliczanie współczynnika BMI ○ zajęcia na przyrodzie/biologii – jaki wpływ na organizm ma jedzenie fast food’u; ○ nauka gotowania/ przyrządzanie posiłków. • spotkania ze znanymi lokalnymi sportowcami – opowiadają o swoich sukcesach sportowych (swojej pracy fizycznej i żywieniowej); • organizacja rajdów; • nauczyciele i wychowawcy zachęcają uczniów do czynnego brania udziału w obowiązkowych i fakultatywnych zajęciach sportowych; • dofinansowanie obiadów dla uczniów z biedniejszych rodzin. 			
<p>1. Uświadamianie istnienia chorób cywilizacyjnych, chorób wenerycznych;</p> <p>2. Budowanie świadomości znaczenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym.</p> <p>3. Rozbudzanie świadomości uczniów na temat wpływu reklamy na ich wybory życiowe.</p>	<p>- materiały informacyjne,</p> <p>- pogadanki,</p> <p>- ćwiczenia aktywizujące,</p> <p>- dostępność nauczycieli,</p> <p>- e-lekcje,</p> <p>- dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych.</p>	<p>- nauczyciele biologii, przyrody, wdz, wychowania fizycznego, techniki</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Uczniowie</p>
<p>4. Tworzenie świadomości znaczenia dla zdrowia człowieka higieny</p>	<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajęcia na temat chorób cywilizacyjnych (bulimia, anoreksja itp.); • stworzenie dokumentu zawierającego zbiór adresów i telefonów, pod którymi młodzi ludzie mogą uzyskać różnego rodzaju wsparcie 			

<p>jamy ustnej.</p> <p>5. Zmiana przyzwyczajzeń żywieniowych na terenie szkoły.</p>	<p>i pomoc w sytuacjach trudnych takich jak: przemoc pomiędzy rówieśnikami, przemoc w domu, cyberprzemoc, narkomania, alkoholizm, itp.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie lekcji wychowawczych na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym, przepisów Kodeksu Drogowego oraz z zakresu stosowania pierwszej pomocy – zaproszenie przedstawicieli instytucji kompetentnych do realizacji tematu; • spotkanie z policjantem - zasady bezpiecznego zachowania się na drodze; • e-lekcje „Zawsze bezpiecznie” i „Dbam o bezpieczeństwo w czasie wakacji”, „Bezpieczeństwo niejedno ma imię”; • uświadomienie zagrożeń wynikających z posiadania wad postawy – zajęcia prowadzone przez nauczyciela wychowanie fizycznego; • zajęcia z analizy reklamy, zachowań konsumenckich – uwrażliwienie uczniów na negatywne i manipulacyjne działanie reklamy bądź trików sprzedażowych, wpływu na ich potrzeby i wybory życiowe; • zadbanie o jakość oraz asortyment produktów sprzedawanych w sklepikach szkolnych; • udział w programie „Owoce i warzywa w szkole” i „Szkłanka mleka”; • dostosowanie krzeseł i ławek do indywidualnych predyspozycji uczniów; • umożliwienie uczniom korzystania z gabinetu stomatologicznego na terenie szkoły.
---	--

Część X

Nienaruszalność cielesna i przeciwdziałanie wykorzystaniu dzieci

Cele:

1. Przeciwdziałanie wykorzystywaniu dzieci:
  - uświadamianie czym jest wykorzystywanie seksualne;
  - uświadamianie występowania granic cielesnej interakcji pomiędzy osobą dorosłą a młodym człowiekiem;
  - nauczenie gdzie i u kogo należy poszukiwać pomocy;
  - pedagogizacja z omawianego tematu powinna dotyczyć: uczniów, nauczycieli, rodziców, uczniów oraz inne zainteresowane osoby dorosłe.
2. Uświadamianie nienaruszalności cielesnej:
  - wytłumaczenie występowania różnic między przemocą a karaniem;
  - uświadamianie występowania granic personalnych i społecznych;
  - uświadamianie bezpieczeństwa w rodzinie;
  - przedstawianie miejsc, w których można szukać pomocy;

- wyjaśnienie, jakie działania można podjąć w sytuacji naruszenia nietykalności;
- pedagogizacja z omawianego tematu powinna dotyczyć: uczniów, nauczycieli, rodziców uczniów oraz inne zainteresowane osoby dorosłe.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Diagnoza sytuacji problemowej. 2. Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie szkoły. 3. Przeciwdziałanie przedwczesnej inicjacji seksualnej. 4. Przeciwdziałania nadużyciom i wykorzystaniu dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.	- omówienie otrzymanych wyników, - opracowanie działań profilaktycznych i wychowawczych, - przeprowadzenie ponownej ewaluacji, - spotkania informacyjne z członkami całej społeczności szkolnej i specjalistami.	- pedagog szkolny, - nauczyciel wdż, - wychowawcy	Cały rok szkolny	Cała społeczność szkolna
Działanie: <ul style="list-style-type: none"> • monitoring środowiska ucznia pod kątem zagrożeń; • informowanie całej społeczności szkolnej o istnieniu instytucji oraz organizacji zajmujących się pomocą osobom pokrzywdzonym, w tym dzieci i młodzieży w wieku szkolnym; • wskazywanie osoby pierwszego kontaktu w szkole – pedagog szkolny; • edukacja seksualna prowadzona przez osoby specjalizujące się w temacie na lekcjach Wychowanie do życia w rodzinie; • spotkanie z psychologiem na temat bezpieczeństwa w rodzinie; • zapoznanie z motywami i hasłami przewodnimi kampanii społecznej: „Zły dotyk boli przez całe życie”; • nawiązanie współpracy z instytucjami i organizacjami świadczącymi pomoc w omawianym temacie; 				

Część XI

Cyberprzemoc

Cele:

- ograniczenie i/lub całkowite wyeliminowanie zachowań agresywnych i przemocowych, realizowanych przy użyciu nowej technologii komunikacyjnej na terenie szkoły bądź poza nią;
- uświadamianie młodym uczniom, ich rodzicom oraz nauczycielom czym jest przemoc elektroniczna, jak należy się przed nią chronić, jakie prawa przysługują osobie, która stała się jej ofiarą, gdzie szukać pomocy i wsparcia oraz z jakimi konsekwencjami spotka się osoba dopuszczająca się przemocy elektronicznej.

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych diagnozujących występowanie zjawiska cyberprzemocy wśród społeczności szkolnej.	- przeprowadzenie badań, ewaluacji	- dyrektor, - zespół ewaluacyjny	Rok szkolny 2017/2018 II semestr	Cała społeczność szkolna
2. Sporządzenie analizy sytuacji problemowej.	Działania: <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, chętnych rodziców uczniów, dyrekcji szkoły, w celu zapoznania się z aktualnym poziomem zagrożenia występowaniem bądź określenia natężenia występowania sytuacji problemowych związanych z przemocą elektroniczną; • sporządzenie analizy uzyskanych wyników z badania ewaluacyjnego oraz zapoznanie z nimi całej społeczności szkolnej, stworzenie propozycji działań wychowawczo-profilaktycznych mających na celu podjęcie działań prewencyjnych; • stałe monitorowanie przestrzegania regulaminu szkoły oraz analizowanie z przestrzeganiem, których reguł społeczność szkolna ma problem i co jest tego przyczyną. 			
3. Wyciągnięcie wniosków oraz opracowanie działań koniecznych do prowadzenie efektywnego Programu wychowawczo-profilaktycznego.				
1. Współpraca z rodzicami prawnymi uczniów w celu wyeliminowania zachowań stosujących przemoc.				
2. Opracowanie i upowszechnianie materiałów o				

<p>zjawisku cyberprzemocy, jego formach, prawnych konsekwencjach popełnienia czynu oraz sposobów reagowania w przypadku znalezienia się w takiej sytuacji (SSI).</p>	<p>psychologiem/ pedagogiem szkolnym.</p>			
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pedagogizacja rodziców na temat zjawiska cyberprzemocy oraz o różnorodności ich form występowania – przygotowanie materiałów informacyjnych, porad prawnych, prelekcje przeprowadzone przez zaproszonych gości (tj. przedstawiciel policji, psycholog z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz z Poradni Leczenia Uzależnień); • spotkanie ze specjalistą ds. uzależnień od Internetu mające na celu uświadomić rodziców w zakresie zagrożeń płynących z nowych mediów i nowych technologii; • udział w programach dotyczących promocji zdrowego trybu życia organizowanych aktualnie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej lub wprowadzenie w życie podobnej inicjatywy; • przestrzeganie zapisów w Statucie Szkoły regulujących korzystanie z telefonów komórkowych i innych urządzeń. 				
<p>1. Podnoszenie kompetencji oraz stałe doszkalanie w temacie przemocy elektronicznej.</p> <p>2. Nawiązanie stałej współpracy z policją, lokalnym ośrodkiem uzależnień i ich wspieranie w przypadku pojawienia się cyberprzemocy na terenie szkoły.</p>	<p>- szkolenia</p>			<p>Nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział w szkoleniach o tematyce <ul style="list-style-type: none"> ○ cyberprzemocy oraz odpowiedzialnym korzystaniu z mediów społecznościowych; ○ nowe media – fora internetowe, blogi, portale i serwisy społecznościowe oraz aplikacje, z których obecnie korzystają uczniowie; • szkolenie informatyczne pozwalające opanować wiedzę z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu. 				
<p>1. Promowanie bezpiecznego korzystania z Internetu.</p> <p>2. Uświadomienie uczniom znaczenia nowych mediów oraz zagrożeń, jakie są z nim związane.</p>	<p>- spotkania z wychowawcami, psychologiem, pedagogiem szkolnym, przedstawicielem policji,</p> <p>- godziny wychowawcze,</p> <p>- analiza reklam zamieszczanych w Internecie, TV, gazetach.</p>	<p>- nauczyciele informatyki,</p> <p>- wychowawcy,</p> <p>- nauczyciele</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Uczniowie</p>

<p>3. Rozwijanie świadomości bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez uczniów.</p> <p>4. Promowanie wśród uczniów zasad poprawnego zachowania się w świecie wirtualnym.</p> <p>5. Zaangażowanie uczniów w projekty o tematyce przeciwdziałaniu cyberprzemocy oraz uzależnieniu od mediów.</p>	<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • branie udziału w <i>Dniu Bezpiecznego Internetu</i>; • zapoznanie uczniów z zaletami i wadami korzystania z nowych mediów – lekcje wychowawcze i informatyki; • przygotowanie uczniów do krytycznego i selektywnego odbioru treści znalezionych w Internecie; • zapoznanie uczniów z koniecznością ochrony danych oraz cudzej własności interpersonalnej; • promocja bezpiecznych stron internetowych i oprogramowania zabezpieczającego przed niepożądanymi treściami na szkolnej stronie internetowej; • promowanie zdrowego sposobu spędzania wolnego czasu w gronie rówieśników; • twórcze korzystanie z Internetu na wszystkich lekcjach – propagowanie wartościowych treści w Internecie oraz wskazywanie sposobów wykorzystania stron internetowych w nauce (np. języków obcych). • spotkania ze specjalistami ds. uzależnień oraz przedstawicielami policji uświadamiające konsekwencje prawne i psychiczne dla sprawcy przemocy internetowej, informowanie uczniów o konieczności ochrony swoich danych osobowej oraz ewentualnych konsekwencjach wynikających z ich niedopilnowania.
---	--

Część XII

Środki psychoaktywne

Cele:

- skuteczne przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychoaktywnych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, w szczególności charakteryzujących się nieprzestrzeganiem przyjętych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagań, niosących ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego oraz jego otoczenia społecznego.

Działalność w wychowawcza

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych	- prowadzenie badań, ewaluacji.	- dyrektor, - zespół ewaluacyjny.	Rok szkolny 2017/2018	Cała społeczność szkolna

<p>diagnozujących występowanie problemu zażywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież szkolną.</p> <p>2. Sporządzenie analizy sytuacji problemowej.</p> <p>3. Wyciągnięcie wniosków oraz opracowanie działań koniecznych do prowadzenie efektywnego Programu wychowawczo-profilaktycznego.</p>	<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, chętnych rodziców uczniów, dyrekcji szkoły, w celu zapoznania się z aktualnym poziomem podatności środowiska bądź aktualnie istniejącym zagrożeniem, ilością sytuacji problemowych wśród uczniów szkoły; • sporządzenie analizy uzyskanych wyników z badania ewaluacyjnego oraz zapoznanie z nimi całej społeczności szkolnej, stworzenie propozycji działań wychowawczo-profilaktycznych mających na celu wypracowanie odpowiednich działań prewencyjnych; • wychowawcy klas/ pedagog dokonuje analizy środowiska lokalnego, domowego oraz szkolnego, w którym przebywają uczniowie, pod kątem styczości lub ewentualnego zażywania substancji psychoaktywnych. 			
<p>1. Poszerzenie wiedzy rodziców prawnych, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji.</p> <p>2. Dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych</p>	<p>- spotkanie z psychologiem, pedagogiem szkolnym, pracownikami poradni, policją.</p> <p>- nawiązanie współpracy z policją, poradnią ds. przeciwdziałania narkomanii.</p>	<p>- pedagog szkolny</p>	<p>Rok szkolny 2017/2018</p>	<p>Rodzice uczniów, nauczyciele i wychowawcy</p>
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie kompetencji nauczycieli i rodziców uczniów poprzez udział w szkoleniu w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych; • przedstawienie rodzicom uczniów źródeł informacji na temat profilaktyki antynarkotykowej dostępnych w Internecie; • informowanie rodziców podczas zebrań o instytucjach, do których mogą się zgłosić o pomoc w razie wystąpienia problemu; • współpraca z lokalnymi instytucjami przeciwdziałającymi uzależnieniom i narkomanii. 				

<p>związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji.</p> <p>3. Poradnictwo psychoedukacyjne dla rodziców uczniów prowadzone przez specjalistów.</p>				
<p>1. Informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią (SSI).</p>	<p>- spotkanie z rodzicami uczniów</p>	<p>- wychowawcy, - pedagog szkolny</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Rodzice uczniów, uczniowie</p>
<p>Działania</p> <ul style="list-style-type: none"> • informowanie o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią; • udostępnienie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz SSI na stronie internetowej szkoły oraz poinformowanie rodziców o możliwości zapoznania się z takim programem; • umożliwienie rodzicom konsultacji z pedagogiem szkolnym w sprawie możliwych konsekwencji zaistniałego zagrożenia; • precyzyjne wyjaśnienie konsekwencji szkolnych związanych z posiadaniem bądź używaniem substancji psychoaktywnych; • przygotowanie spotkań dla uczniów o zagrożeniach płynących z przyjmowania środków psychoaktywnych – spotkanie z ciekawymi ludźmi, spektakle itp.; • zapoznanie nauczycieli z programem „Szkolna Interwencja Profilaktyczna”, rekomendowanym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej; • zapoznanie nauczycieli z Procedurą „Niebieskie Karty”; • opracowanie/ przypomnienie procedury na wypadek zidentyfikowania problemu w szkole (SSI). 				

Działalność profilaktyczna

<p>1. Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej.</p>	<p>- rozszerzenie oferty pozalekcyjnych zajęć sportowych i kulturalnych.</p>	<p>- nauczyciele</p>	<p>Wrzesień</p>	<p>Uczniowie</p>	<p>uniwersalna</p>
<p>Działania</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazywanie uczniom możliwości rozwoju ich pasji bądź wsparcie w ich odnajdywaniu; • socjalizacja ucznia przez pracę w grupie w ramach kółek zainteresowań; • zorientowanie ucznia na sukces w danej dziedzinie sportowej. 					
<p>1. Włączanie, w razie potrzeby, w Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji o których mowa we wstępie do dokumentu.</p>	<p>- wprowadzenie do Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego elementów terapii wychodzenia z uzależnień.</p>	<p>- wychowawcy, - zespół opracowujący IPET</p>	<p>Według potrzeb</p>	<p>Uczniowie</p>	<p>wskazująca</p>
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzupełnienie Programu Edukacyjno-Terapeutycznego o wizyty w wyspecjalizowanych ośrodkach i instytucjach. 					

Część XIII

Prawidłowe relacje rodzinne, a rozbite rodziny, eurosieroctwo, półsieroctwo, sieroctwo ,przemoc w rodzinie

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
1. Pedagogizacja rodziców dzieci na temat konsekwencji sytuacji rozwodowej na psychice i zachowaniu młodego człowieka.	- wsparcie psychologiczne, - indywidualne spotkania z wychowawcą/zaufanym nauczycielem/zaufaną osobą dorosłą.	- wychowawcy, - pedagog szkolny, - nauczyciele	Według potrzeb	Rodzice, uczniowie
2. Stała kontrola sytuacji rodzinnej, rozwojowej, emocjonalnej uczniów oraz odpowiednie reagowanie w przypadku pojawiających się zmian zachowania.	Działania: <ul style="list-style-type: none"> zapewnienie pomocy psychologicznej uczniom oraz rodzicom dziecka, znajdujących się w sytuacji około rozwodowej; stworzenie listy poradni i instytucji zajmujących się poradnictwem rodzinnym; udzielanie wsparcia psychologicznego poprzez rozmowy, zapewnienie dostępności zaufanej osoby, monitorowanie stanu psychologiczno-emocjonalnego, relacji z rówieśnikami oraz wyników w nauce, zachęcanie do udziału w zajęciach pozalekcyjnych. 			
3. Zapewnienie pomocy psychologicznej (udzielenie informacji odnośnie tego gdzie należy jej poszukiwać).				

Eurosieroctwo

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Wzrost świadomości rodziny oraz świadomości lokalnej na temat problemu eurosieroctwa.</p> <p>2. Monitorowanie sytuacji rodzinnej.</p> <p>3. Dbanie o dobro rodziny oraz uczniów (pomoc dydaktyczna, finansowa, udzielanie wsparcia emocjonalnego, itp.).</p> <p>4. Utrzymywanie nieprzerwanego kontaktu z rodziną, w której występuje migracja.</p> <p>Udzielanie wsparcia osobom potrzebującym.</p>	<p>- przygotowanie/ zebranie materiałów informujących/ zapewnienie szkolenia z zagadnienia eurosieroctwa,</p> <p>- zapoznanie nauczycieli z przepisami prawa, które obligują ich do działania</p> <p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • systematyczne monitorowanie zjawiska eurosieroctwa – ankieta do uczniów, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami; • szkolenie dla nauczycieli z tematyki eurosieroctwa oraz stała aktualizacja wiedzy w tym zakresie; • współpraca z instytucjami wspierającymi działania rodziny oraz udzielającymi pomocy eurosierotom i ich faktycznym opiekunom; • zadbanie o stałą pomoc psychologiczną dla osób dotkniętych sieroctwem z powodu ekonomicznej migracji rodziców; • informowanie o problemach prawnych mogących pojawić się z powodu migracji rodzica lub rodziców oraz wskazanie miejsca, gdzie rodzice mogą uzyskać pomoc prawną – w celu uregulowania kwestii sprawowania opieki prawnej nad dzieckiem podczas ich nieobecności (SSI); • utrzymywanie stałego kontaktu z osobami, które sprawują rzeczywistą pieczę nad dzieckiem. 	<p>- pedagog szkolny,</p> <p>- wychowawcy</p>	<p>Według potrzeb</p>	<p>Nauczyciele i wychowawcy, rodzice</p>

Zadanie	Sposób realizacji	Odpowiedzialny	Termin oraz częstotliwość	Odbiorca
<p>1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz instytucji udzielających pomocy osobom doświadczających takiego zagrożenia.</p> <p>2. Zwiększenie świadomości istnienia wielu form pomocy – poprawa dostępności do jednostek interwencyjnych przy współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną prowadzenie poradnictwa, w szczególności działań informacyjnych i edukacyjnych dla osób dotkniętych lub zagrożonych przemocą domową.</p> <p>3. Rozbudzanie poczucia solidarności i braku obojętności na krzywdy ludzkie.</p>	<p>- pogadanki z przedstawicielami służb mundurowych oraz osobami przeszkolonymi do udzielania pomocy osobom zagrożonym lub dotkniętym przemocą domową,</p> <p>- udostępnianie materiałów szkoleniowych (ulotek, broszur, filmów) informujących o problemie.</p> <p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć uświadamiających czym jest dobre zachowanie, a czym to nieakceptowane i jakie konsekwencje spotkają sprawcę takiego zachowania; • informowanie o tym w jaki sposób uczniowie powinni się zachowywać, gdy są świadkiem bądź ofiarą przemocy domowej; • prelekcja prowadzona przez psychologa z poradni, który zajmuje się pomocą dla rodzin dotkniętych przemocą; • informowanie o skutkach , jakie niesie ze sobą doznawanie przemocy oraz przebywanie w otoczeniu gdzie występuje takie zachowanie; • stworzenie i udostępnienie listy osób/psychologów, którzy służą pomocą w tym temacie i na terenie regionu zamieszkania ucznia; • pedagogizacja rodziców, uświadamiane że zachowanie stosujące przemoc nie jest dobrym sposobem wychowawczym. • Zapoznanie z procedurą Niebieskiej Karty -monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy, obserwowanie rodzin swoich wychowanków oraz zgłaszanie wszelkich niepokojących sytuacji do odpowiednich służb. 	<p>- dyrektor,</p> <p>- pedagog szkolny;</p>	<p>Cały rok szkolny</p>	<p>Rodzice i uczniowie</p>